GRAU EN DISSENY I INNOVACIÓ

PLA D'ENSENYAMENT DE LES MATÈRIES
TEORIES CRÍTIQUES

CURS ACADÈMIC: 2026-27
ANY: 3r
CARÀCTER: Obligatori
SEMESTRE: 1r
ECTS: 6
HORES DE DOCÈNCIA: 45
HORES D'AUTÒNOM: 105
HORES TOTALS: 150
IDIOMA/S: Castellano/Català/Anglès
CODI: 16979

EQUIP DOCENT: Ramón Faura rfaura@elisava.net

PRESENTACIÓ DEL TEMA / OBJECTIUS

La voluntat de fer de la teoria crítica el disseny i fer-ho, sobretot, des de la perspectiva de la lògica dels projectes i el coneixement experiencial encara és present. El marc comú que es proposa és, precisament, el marc tecnològic actual que, d'alguna manera, ha difuminat les diferències entre les diferents mencions: el camp digital i la intel·ligència artificial.

Una teoria del disseny en una clau informativa, és a dir, des de l'angle inaugurat fa molts anys per les teories cibernètiques de pensadors com Wiener, i molt específicament per qüestions com la retroalimentació, els actes de comunicació i els possibles canals de diàleg entre humans, robots i la resta del planeta.

No es tracta de limitar l'anàlisi en tecnologia digital i la seva influència en el disseny. Més aviat, es tracta d'utilitzar els conceptes més alliberadors que han sorgit de la perspectiva cibernètica (la humanitat en qüestió, la crisi d'autoria, l'obsolescència de l'obra com a cosa acabada en detriment del procés, la causalitat lineal com a única narrativa possible, una crítica al llegat racionalista i al mite del progrés, etc.) i aplicar-los críticament a certs episodis. d'ara o fa 3 milions d'anys, per tal d'extreure una visió més àmplia, capaç d'imaginar altres maneres de gestionar la nostra presència a la Terra.

La idea és construir una teoria a partir de casos molt específics (aula); Mai partint de principis generals, i pensant en un projecte experimental (taller) que ens permeti enfrontar-nos a aquestes idees amb la generació d'una experiència preindustrial. Pel que fa als tallers, Critical Theories assumeix la part experimental de Technology and Society, com una mirada crítica des del fent.



OBJECTIUS DE DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE (ODS)

Aquest tema incorpora específicament els següents ODS i el seu objectiu:
Objectiu 8: Feina decent i creixement econòmic.
8.4 Millorar progressivament la producció i el consum eficients dels recursos globals per al 2030 i buscar desvincular el creixement econòmic de la degradació ambiental, d'acord amb el Marc del Programa de Deu Anys sobre Patrons de Consum i Producció Sostenibles, començant pels països desenvolupats.

CONTINGUTS

Bloc-1: Cibernètica
- Norbert Wienner.
- Entendre amb màquines.
- Lliure albir i càlcul.

Bloc-2: Llengua
- Suports per arreglar el discurs: des de tauletes ceràmiques fins a processadors de textos.
- Nocions bàsiques de lingüística.
- Teories de la informació.

Bloc-3: Transformació i combinatòria
- Codi i redundància.
- Procés (disseny entès com a programari)
- Forma oberta i significat col·lectiu,
- Art electrònic.

Bloc-4: Repensant l'humà
- Posthumanisme
- Pròtesis i control.
- Repetició i diferència
- El lloc.

METODOLOGIES D'ENSENYAMENT
- Sessions de treball amb tota la classe de grup amb el professor (PA)
- Sessions de treball en petits grups amb el professor (PB)
- Sessions de tutoria en grup amb el professor (DP)
- Sessions de Treball en Grup Autònom (PF)

COMPETÈNCIES
- Configurar noves realitats basant-se en la interpretació del context històric, social, cultural, econòmic i tecnològic (CG2)
- Els estudiants han de tenir la capacitat de recollir i interpretar dades rellevants (normalment dins la seva àrea d'estudi) per fer judicis que incloguin reflexió sobre qüestions socials, científiques o ètiques rellevants (CB3)
- Actuar amb esperit i reflexió crítica davant el coneixement en totes les seves dimensions, mostrant una preocupació intel·lectual, cultural i científica i un compromís amb el rigor i la qualitat en la demanda professional (TC1)
- Projectar els valors de l'emprenedoria i la innovació en l'exercici de la carrera personal, acadèmica i professional a través del contacte amb diferents realitats de la pràctica i amb motivació cap al desenvolupament professional (TC2)
- Interactuar en contextos globals i internacionals per identificar necessitats i noves realitats que permetin transferir coneixement a àrees actuals o emergents de desenvolupament professional, amb la capacitat d'adaptació i autodirecció en el
- Processos professionals i de recerca (TC3)
- Exercir una ciutadania activa i responsabilitat individual amb un compromís amb els valors democràtics, la sostenibilitat i el disseny universal, basats en pràctiques basades en l'aprenentatge, el servei i la inclusió social (TC5)
- Utilitzar diferents formes de comunicació, ja sigui oral, escrita o audiovisual, en la seva pròpia llengua i en llengües estrangeres, amb un alt grau de correcció en l'ús, la forma i el contingut (CT6)
- Convertir-se en l'actor principal en el procés de formació mateix, amb l'objectiu de la millora personal i professional i l'adquisició d'una formació integral que permeti aprendre i conviure en un context que respecti la diversitat lingüística, amb diverses realitats socials, culturals, de gènere i econòmiques diverses (TC7)
- Aplicar el pensament crític en el procés de disseny tenint en compte la responsabilitat social de la pràctica de disseny i les implicacions derivades de les creacions (CE3)

RESULTATS D'APRENENTATGE
- Recull i interpreta dades i informació sobre les quals basar les seves conclusions, incloent-hi reflexions sobre qüestions socials, científiques o ètiques en l'àmbit del disseny.
- Aplicar procediments típics de la recerca científica en el desenvolupament de la formació i l'activitat professional.
- Demostra habilitats per analitzar situacions des d'una perspectiva global i global, relacionant elements socials, culturals, econòmics i de gènere, segons sigui corresponent.
- Demostra una actitud crítica en el procés de disseny en relació amb la responsabilitat social i les implicacions en la pràctica del disseny.
- Analitza i interpreta críticament la informació per extreure conclusions personals.

ACTIVITATS D'ENTRENAMENT
Cada assignatura presentarà a l'inici del curs el seu PLA DE TREBALL, on es registren les activitats didàctiques per setmana / sessió / treball autònom.

AVALUACIÓ
SISTEMES D'AVALUACIÓ
L'avaluació de la matèria es basarà en un seguiment continu del treball acadèmic de l'estudiant al llarg del curs.

SISTEMA D'AVALUACIÓ	PONDERACIÓ MÍNIMA	PONDERACIÓ MÀXIMA	PONDERACIÓ FINAL
P1-Observació de la participació	0	10	0
P2-Seguiment del treball realitzat	25	30	25
P3 - Informes dels mateixos estudiants, tutors externs, junta examinadora	10	35	35
P4-Proves d'avaluació específiques: exàmens	0	10	10
P5-Finalització de treballs o projectes requerits	30	35	30

CRITERIS D'AVALUACIÓ
La nota final de la matèria serà la mitjana ponderada de les notes de les activitats avaluables segons la taula següent:

ACTIVITAT AVALUABLE	PES	RECUPERABLE (fins al 50%)	SISTEMA D'AVALUACIÓ
Activitat-1 Tallers experimentals	20%	NO	P-3
Projecte de Recerca Activitat-2 (Procés)	25%	NO	P-2
Projecte de Recerca Activitat-3 (Resultat)	30%	SÍ*	P-5
Activitat-4 Examen i exercici final	25%	SÍ*	P-4/P-3

Els estudiants tindran l'opció de repetir els exàmens de repetició. Les proves de repetició es realitzaran durant el període del semestre dedicat a aquesta funció, sense poder recuperar més del 50% de la matèria.
* En cas que les Activitats Recuperables Avaluables superin el 50%, l'alumnat pot triar, fins a un límit del 50%.
La no presentació injustificada de qualsevol activitat avaluable implica una qualificació de 0, fins i tot si l'activitat s'ha classificat com a Recuperable.
Les activitats recuperables només es poden recuperar quan han estat presentades per l'alumnat en la data indicada i amb una nota igual o superior a 3.
Si s'eximeix l'accés a la prova de repetició, es mantindrà la nota obtinguda inicialment.
En cas de fer la recuperació, la nota obtinguda serà l'última, encara que sigui inferior a la primera.
El plagi o la còpia de l'obra d'altres persones es sanciona a totes les universitats i, segons el Reglament de Coexistència de la Universitat de Vic-Universitat Central de Catalunya, constitueixen delictes greus o molt greus. Per això, en el transcurs d'aquest tema, hi ha qualsevol indici de plagi o apropiació indeguda de textos o idees d'altres persones (Què es considera plagi?) així com l'ús indegut o no declarat de la Intel·ligència Artificial en una activitat, es tradueix automàticament en una suspensió i/o altres mesures disciplinàries (Normes de Convivencia de la Universitat de Vic-Universitat Central de Catalunya).
Per a qualsevol pregunta o consulta, consulteu el (Reglament Acadèmic del Grau de Batxillerat de la Facultat de Disseny i Enginyeria Elisava UVic-UCC).

BIBLIOGRAFIA I RECURSOS DIDÀCTICS

- Braidotti, R. 2015. *Lo posthumano*. Barcelona: Gedisa.
- Brent Maxfield. 2006. *Engineering with Mathcad.* London: Butterworth-Heinemann.
- Carla C, and Robert M. Stark. 2015. *Fundamentals of Calculus*. New York: John Wiley& Sons.
- Copeland, J. (ed) 2010. *Colossus, the secrets of Bletchley Park's Codebreaking Computers*. Oxford University PressMorris,
- Deleuze, G. y Guattari, F. 1994. *Mil Mesetas. Capitalismo y esquizofrenia*. Valencia: Pre-textos,
- Fisher, M. 2016. *Realismo Capitalista*. Buenos Aires: Caja negra.
- Giedion, Sigfried. 1978. *La mecanización toma el mando*. Barcelona: Gustavo Gili.
- Gleick, James. 2012. *La información*. Barcelona: Crítica,
- Haraway, D. 2015. *Manifiesto para cyborgs. Ciencia, Tecnología y Feminismo Socialista a finales delZsiglo XX.* Madrid: Traficantes de sueños.
- Han, Byung-Chul. 2020. La desaparición de los rituales. Barcelona: Herder.
- Han, Byung-Chul. 2021. No-cosas (quiebras del mundo de hoy). Barcelona: Taurus.
- Holmes, T. 2016. Electronic and Experimental music (Technology, Music and Culture). New York: Roitledge.
- Johnson, S. 2019. *La invención de la actualidad*. Buenos Aires: Ediciones Granica.
- Koolhaas, R. 1978. *Delirious New York. A Retroactive Manifesto for Manhattan*. New York: Oxford University.

- Latour, B. 1993. *We Have Never Been Modern*. Cambridge: Harvard University Press.
- Lee, M.y Shlan, B. 2022. *Sueños de ácido (historia social del LSD: la CIA, los 60 y más allá)*. Barcelona: Página indómita.
- Lefebvre, Henri. 2013. *La producción del espacio*. Capitán Swing Libros.
- Minneapolis, London: University of Minnesota Press,
- Penney, Richard C. 2015. *Linear Algebra: Ideas and Applications.* New York: John Wiley& Sons.
- Puig de la Bellacasa, M. 2017. *Matters of care: Speculative ethics in more than human worlds.*
- Sennett, R.1994. Flesh and Stone. *The body and the city in western civilization.* New York, London: W. W. Norton
- Steven J. Janke. 2014. *Mathematical Structures for Computer Graphics*. New York: John Wiley& Sons.
- Vince. 2010. *Mathematics for computer graphics*. Suiza: Springer.
- Wiener, N. 1988. *Cibernética y Sociedad*. Buenos Aires: Editorial Sudamericana.

Facultat de Disseny i Enginyeria
ELISAVA